

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح توسعه بهره برداری و ارتقای ایمنی معادن زغال سنگ»

افشین میرزایی، حسین کارآزمای جهرمی، امین اله پاک‌نژاد

مشخصات طرح

دوره دوازدهم - سال دوم

شماره ثبت:

۳۰۸

دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن

گروه معدن و صنایع
معدنی

مشخصات گزارش:

نوع گزارش:

- طرح / لایحه
- راهبردی
- نظارتی
- پیش‌نویس قانونی

شماره مسلسل:

۲۱۰۰۲

تاریخ انتشار:

۱۴۰۴/۰۷/۰۵

چکیده
بهره‌برداری معادن زغال‌سنگ در ایران، از دو منظر ایمنی معادن و متنوع‌سازی سبد انرژی کشور حائز اهمیت قابل توجه می‌باشد. از یک سو، وضعیت ایمنی معادن زغال‌سنگ ایران از منظر مقایسه با روندهای جهانی و همچنین مقایسه با سایر فعالیت‌های معدنی کشور، وضعیت نگران‌کننده‌ای دارند. لذا در خصوص ایمنی این معادن، ضرورت قاعده‌گذاری ویژه و منحصر به این فعالیت، احساس می‌گردد.

از سوی دیگر موضوع زغال‌سنگ از دو منظر تولید فولاد و تولید برق (به واسطه ناترازی‌های انرژی)، برای کشورمان حائز اهمیت راهبردی است. زنجیره زغال‌سنگ در ایران با توجه به شکل ذخایر، شرایط اقتصادی، مسائل ایمنی و شیوه‌های بهره‌برداری خاص خود به طور محسوسی نسبت به دیگر زنجیره‌های معدن همچون مس، آهن، طلا و روی متفاوت است. به همین دلیل، سیاست‌گذاری در حوزه زغال‌سنگ باید به گونه‌ای متمایز و متناسب با ویژگی‌های این حوزه صورت گیرد.

با توجه به این موارد، متعاقب قرائت گزارش حادثه معدن‌جو در صحن مجلس شورای اسلامی در سال ۱۴۰۳ و فرصت ایجاد شده به جهت قانونگذاری در حوزه مهم زغال‌سنگ وفق تبصره ۱ ماده ۴۵ آیین‌نامه داخلی مجلس، تهیه پیشنهادات قانونی در قالب "قانون توسعه بهره‌برداری و ارتقای ایمنی معادن زغال‌سنگ" در دستور کار مجلس قرار گرفت. طرح «توسعه بهره‌برداری و ارتقای ایمنی معادن زغال‌سنگ» در جهت پوشش نقاط آسیب‌زای ایمنی معادن زغال‌سنگ کشور و همچنین توسعه و تسهیل بهره‌برداری از این معادن دارای نقاط قوت قابل توجهی است. از این رو پیشنهاد می‌شود با کلیات طرح موافقت شده و برخی مواد طرح با رفع ایرادها و انجام اصلاحات مورد نیاز، تقویت شوند.

محمد برزگر خسروی «دفتر مطالعات حقوقی» (همکار)؛ مونا خورشیدی (اظهار نظر کننده)، صفحه‌آرا: نرجس امیراحمدی

۱. مقدمه و طرح مسئله

معادن زغال سنگ و فعالیت‌ها و مسائل مرتبط با آن از منظر اقتصادی، صنعتی، اشتغال‌زایی، ایجاد رفاه و حتی از بعد اجتماعی دارای اهمیت بالایی می‌باشد. از منظر اقتصادی و صنعتی، اهمیت معادن زغال سنگ به آنجا برمی‌گردد که زغال سنگ یکی از منابع انرژی و همچنین یکی از نهاده‌های تولید در صنایع فولادی به شمار می‌رود. از منظر اشتغال، تعداد شاغلان قابل توجه در این رشته فعالیت معدنی و زنجیره‌های مرتبط با آن و همچنین مسائل رفاهی و شغلی مربوط به این شاغلین همواره یکی از مسائل مهم و چالش‌برانگیز بوده است. از سوی دیگر حوادث معادن زغال سنگ در سال‌های اخیر صرفاً محدود به یک معدن و افراد حادثه‌دیده و خانواده‌های ایشان نبوده است بلکه در سطح ملی موجب تأثر و تألم اجتماعی گردیده است.

بهره‌برداری معادن زغال سنگ در ایران، از دو منظر ایمنی معادن و متنوع‌سازی سبد انرژی کشور حائز اهمیت قابل توجه می‌باشد. از یک سو، وضعیت ایمنی معادن زغال سنگ در ایران بسیار نگران‌کننده است. آمارها نشان می‌دهند متوسط فوت سالانه کارگران در این معادن بسیار بالاتر از میانگین جهانی و حتی بالاتر از کشورهای با میزان تولید مشابه است. در حالی که علی‌رغم حوادث متعدد در سال‌های اخیر، روند معین و پایداری در کاهش تلفات دیده نمی‌شود. متأسفانه معادن زغال سنگ از حیث نسبت تعداد فوتی‌ها و حادثه‌دیدگان به کل شاغلان در این حوزه فعالیت، رتبه اول را در بین تمامی فعالیت‌های معدنی در داخل ایران به خود اختصاص داده است. در مجموع، وضعیت ایمنی معادن زغال سنگ ایران از منظر مقایسه با روندهای جهانی و همچنین مقایسه با سایر فعالیت‌های معدنی کشور، وضعیت نگران‌کننده‌ای دارند. بنابراین در خصوص ایمنی این معادن، ضرورت قاعده‌گذاری ویژه و منحصر به این فعالیت، احساس می‌گردد.

از سوی دیگر موضوع زغال سنگ از دو منظر تولید فولاد و تولید برق (به واسطه ناترازی‌های انرژی)، برای کشورمان حائز اهمیت راهبردی است. زنجیره زغال سنگ در ایران با توجه به شکل ذخایر، شرایط اقتصادی، مسائل ایمنی و شیوه‌های بهره‌برداری خاص خود به طور محسوسی نسبت به دیگر زنجیره‌های معدن همچون مس، آهن، طلا و روی متفاوت است. به همین دلیل، سیاست‌گذاری در حوزه زغال سنگ باید به گونه‌ای متمایز و متناسب با ویژگی‌های این حوزه صورت گیرد. همچنین، برای دستیابی به توسعه پایدار، باید کل زنجیره زغال سنگ شامل معادن، زغال‌شویی، کک‌سازی و تولید فولاد به صورت یکپارچه مورد توجه قرار گیرد. از طرفی نسبت تولید سالانه زغال سنگ در ایران نسبت به ذخیره زغال سنگ کشورمان بسیار عقب‌تر است و لازم است بهره‌برداری از این معادن به شکل قابل ملاحظه‌ای افزایش یابد. همچنین ضروری است مسائل مرتبط با زغال سنگ حرارتی و تولید برق از این منبع و نیز تولید برق از واحدهای کک‌سازی به صورت جدی در دستور کار قرار گیرد.

در سالیان اخیر با توجه به وجود قانون معادن (مصوب ۱۳۷۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی) در فضای حکمرانی کشور همواره این ذهنیت غلبه داشته است که نیاز به قانونگذاری مجزا و خاص رشته فعالیت‌های معدنی ضرورتی ندارد. اما با توجه به بروز حوادث متعدد در معادن زغال سنگ و پدید آمدن بحث‌های کارشناسی در محافل تخصصی پیرامون مسائل مختص به هر رشته فعالیت‌های معدنی به تدریج این درک پدید آمده است که علاوه بر قانونگذاری افقی در حوزه معدن و نیاز به اصلاح قانون مادر (قانون معادن) به‌عنوان بستر عمومی فعالیت‌های معدنی، در سطح قانون و اعمال حاکمیت از سوی مجلس شورای اسلامی نیز، نیاز به ریل‌گذاری و قاعده‌گذاری مرتبط با زنجیره فعالیت مختص هر ماده معدنی به‌عنوان سیاست‌گذاری عمودی لازم و ضروری می‌باشد. در این مسیر ایجاد قانون مختص معادن زغال سنگ می‌تواند اولین قدم مؤثر و مهم قلمداد گردد.

با توجه به موارد فوق‌الذکر و متعاقب حادثه معدن معدن‌جو و قرائت گزارش نظارتی مربوط به این حادثه در صحن مجلس شورای

اسلامی در مهرماه سال ۱۴۰۳ و فرصت ایجاد شده به جهت قانونگذاری در حوزه مهم زغال سنگ وفق تبصره ۱ ماده ۴۵ آیین نامه داخلی مجلس، تهیه پیشنهادات قانونی در قالب تدوین طرح "توسعه بهره برداری و ارتقای ایمنی معادن زغال سنگ" در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفت.

۲. پیشینه پژوهش

زغال سنگ اهمیت زیادی در عرصه های مختلف اقتصادی، صنعتی و مسائل اشتغال و رفاه اجتماعی دارد. مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی نیز تاکنون گزارش هایی درباره زغال سنگ کشور ارائه داده است که در آن ها به بررسی مشکلات معادن و معدن کاری زغال سنگ و الزامات توسعه فناوری برای ارتقای کیفیت و توان رقابت پذیری زغال سنگ کشور از منظر وضعیت تولید، مصرف و چالش های موجود این ماده معدنی پرداخته است.

۱. این مرکز در سال ۹۴ در گزارشی با عنوان «وضعیت معادن زغال سنگ کشور» پس از بررسی تاریخچه، مالکیت، فناوری استخراج و میزان تولید زغال سنگ در ایران، به سراغ مشکلات فرآوری زغال در ایران رفته و راهکارهایی جهت برون رفت ارائه داده است.

۲. همچنین در گزارش دیگری در این سال با عنوان «مقایسه تطبیقی نحوه حمایت کشورهای دارای معادن زغال سنگ از صنعت معدنکاری زغال» چگونگی حمایت کشورهای دارای معادن زغال سنگ از صنعت معدنکاری زغال مورد مقایسه تطبیقی قرار گرفته است.

۳. در سال ۹۷ در گزارش «بررسی چالش های معدن کاری زغال سنگ ایران» جایگاه زغال سنگ در ایران و جهان مورد بررسی قرار گرفته و برخی چالش های این حوزه شناسایی و راهکارهایی برای حل معضلات نیز ارائه شده است.

۴. در سال ۹۸ با تمرکز بر مسئله کیفیت کنسانتره زغال سنگ تولید شده در داخل کشور، گزارشی با موضوع «الزامات توسعه فناوری برای ارتقای کیفیت و توان رقابت پذیری زغال سنگ کک شوی ایران» توسط این مرکز به چاپ رسیده است.

۵. در سال ۱۴۰۳ در گزارشی با عنوان «گزارش پیرامون حوادث معادن زغال سنگ در ایران و حادثه معدن زغال سنگ معدنچو»، مسائل مرتبط با حوادث معادن زغال سنگ در ایران از جمله وضعیت ذخایر، تولید، میزان حوادث و آسیب دیدگان، اقتصاد زنجیره زغال سنگ در ایران و جهان و بررسی ابعاد مختلف حادثه معدن معدنچو مورد واکاوی قرار گرفت. در انتهای این گزارش پیشنهاداتی در دو سطح ناظر به مسائل ایمنی معادن زغال سنگ جهت کاهش حوادث این معادن و نیز مواردی در ارتباط با مسائل کلان زنجیره زغال سنگ در جهت ارتقای این زنجیره مطرح گردیده است.

۳. بررسی کلیات طرح

طرح «توسعه بهره برداری و ارتقای ایمنی معادن زغال سنگ» دارای نقاط قوت قابل توجهی است که عبارتند از:

- اتخاذ راهبرد قانون گذاری عمودی مختص به حوزه های متنوع و متمایز مواد معدنی که هر کدام دارای مسائل خاص خود می باشند.
- قانون گذاری در حوزه زغال سنگ به عنوان اولین گام در این مسیر یک تحول مهم به شمار می رود و نشان از درک مترقی و متفاوت قانون گذار دارد.
- لزوم توسعه و بهره برداری حداکثری، بهینه و ایمن از ذخایر زغال سنگ کشور مورد توجه قرار گرفته است.
- بهبود اقتصاد زغال سنگ جهت ارتقای ایمنی این معادن مدنظر طراحان بوده است.

- باتوجه به اینکه سیاست‌گذاری حوزه زغال‌سنگ کشور در سالیان اخیر دچار حکمرانی آشفته بوده است ضمن پرهیز از ورود به جزئیات و مسائل مرتبط با دستگاه‌های اجرایی، چارچوب حکمرانی در این بخش و تکالیف و مسئولیت‌ها معین گردیده است.
- با توجه به عارضه معادن کوچک‌مقیاس زغال‌سنگ در ایران و تشدیدشدن آن به واسطه خصوصی‌سازی غیراصولی و مشکلات عدیده مرتبط با آن، بستر قانونی تجمیع بهره‌برداری از این معادن به صورت اصولی به منظور استفاده حداکثری از این ذخایر و کاهش حوادث مربوط به معادن کوچک‌مقیاس در طرح تا حد زیادی لحاظ شده است.
- علاوه بر اصلاح ساختار نظارت در خصوص معادن زغال‌سنگ، متناسب با ریشه‌یابی علل حوادث گذشته در معادن زغال‌سنگ، موارد ایمنی این معادن اولویت‌بندی و بخش‌بندی گردیده و به فراخور هر دسته اقدام متناسب شامل؛ جرائم، پاداش‌ها و تسهیلات مؤثر در نظر گرفته شده است.
- به منظور اصلاح و ارتقای بهره‌برداری از معادن زغال‌سنگ، ضمن ایجاد تکلیف به منظور تهیه سند توسعه اقتصادی و بهره‌برداری از معادن زغال‌سنگ توسط دولت، چارچوب‌های ضروری این سند به‌دقت معین شده است.
- دغدغه مجریان قانون در این بخش، یعنی وزارت صمت، سازمان نظام‌مهندسی معدن و انجمن تخصصی مربوطه در فرایند تدوین طرح در جلسات کارشناسی اخذ و اعمال شده است
این طرح با برخی مخاطرات و چالش‌ها نیز مواجه می‌باشد. از جمله:
- تأمین مالی موادی از طرح که نیاز به تزریق منابع دارند می‌تواند به نقطه چالش‌برانگیز این طرح قانونی تبدیل شود. هرچند که منابع هرکدام از مواد دارای بار مالی بادقت قابل قبولی مشخص شده است؛ اما تخصیص حقیقی منابع از برخی محل‌ها مانند تخصیص درآمد ناشی از حقوق دولتی دریافتی از معادن (با وجود مستند قانونی در قانون معادن) هرساله دچار نقصان اساسی بوده است که می‌تواند عارضه مذکور را به تأمین مالی این قانون نیز سرایت دهد
- در مورد اولویت‌بندی و بخش‌بندی موارد ایمنی، اعمال همزمان جرائم و پاداش‌ها به صورت توأمان است که می‌تواند ایمنی کارگران را تأمین و موجب رونق این معادن گردد. در صورتی که به دلیل مضایق بودجه‌ای صرفاً جرائم اعمال شود، رکود در معادن زغال‌سنگ تشدید و تعمیق خواهد شد در این خصوص لازم است که وزارت صمت در اجرای قانون همکاری دستگاه‌های مختلف مخصوصاً سازمان برنامه‌و بودجه را به بهترین شکل جلب نماید.

۴. بررسی جزئیات طرح

جدول ۱. خلاصه اظهار نظر پیرامون «طرح توسعه بهره‌برداری و ارتقای ایمنی معادن زغال سنگ»

شماره ماده	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح
ماده ۱-۱	■		
الف-۱			■
ب-۱	■		
پ-۱	■		
ت-۱			■
تبصره ۱-۱			■
ماده ۲-۲	■		
الف-۲	■		
تبصره ۲-۲	■		
ب-۲	■		
پ-۲	■		
ماده ۳-۳	■		
الف-۳			■
ب-۳		■	
تبصره ۳-۳	■		
پ-۳	■		
تبصره ۱-۳	■		
تبصره ۲-۳	■		
ماده ۴-۴		■	
ماده ۵-۵			■
ماده ۶-۶	■		
ماده ۷-۷	■		
ماده ۸-۸			■
ماده ۹-۹	■		
الف-۹	■		
ب-۹			■
پ-۹			■
ت-۹	■		
ث-۹			■
ج-۹	■		
چ-۹	■		
ح-۹	■		
خ-۹	■		
د-۹	■		
ذ-۹			■
ر-۹	■		
ز-۹	■		
ماده ۱۰-۱۰	■		
ماده ۱۱-۱۱		■	
ماده ۱۲-۱۲	■		

جدول ۲. بررسی تفصیلی «طرح توسعه بهره‌برداری و ارتقای ایمنی معادن زغال سنگ»

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
ماده ۱-۱	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت از طریق شورای عالی حفاظت فنی، «آیین‌نامه ایمنی معادن زغال سنگ» را ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون با رعایت موارد ذیل، تهیه و تصویب کند:	■				
۱-۱	الف- ضمن تفکیک احکام اختصاصی معادن زغال سنگ از آیین‌نامه ایمنی معادن مصوب ۱۳۹۱/۱۱/۳، موضوعات مربوط به ایمنی معادن زغال را در سه بخش ذیل، طبقه‌بندی نماید: بخش (۱)- موضوعات «تهویه»، «نگهداری»، «پایش لحظه‌ای (مانیتورینگ)»، «سامانه (سیستم)‌های ارتباطی و هشداردهنده»، «گازها» و «گرد زغال» بخش (۲)- موضوعات «آموزش‌های ایمنی»، «تأسیسات برق»، «آتش‌سوزی و انفجار»، «مواد منفجره و آتشباری» و «کمک‌های اولیه و نجات» بخش (۳)- موضوعات «حفریات (راه‌های معدن)»، «ماشین‌آلات معدنی»، «باربری در معادن»، «حفاری استخراجی و اکتشافی» و «روش‌نایی»	■			عبارت «ضمن تفکیک احکام اختصاصی معادن زغال سنگ از آیین‌نامه ایمنی معادن مصوب ۱۳۹۱/۱۱/۳ دارای ابهام اساسی است و مغایر بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری است. به نحوی که می‌تواند این بخش مهم از قانون که پایه قاعده‌گذاری‌های دیگر این قانون در خصوص ایمنی معادن زغال سنگ می‌باشد را دستخوش برداشت‌های ناصواب در زمینه اجرا نماید و از همان ابتدا مسیر اجرای قانون را با اختلال جدی مواجه نماید. به جای عبارت طبقه بندی بهتر است از عبارت اولویت بندی استفاده شود، چرا که مقصود اصلی قانونگذار را به شکل دقیقی محقق می‌نماید	ضمن تفکیک احکام اختصاصی معادن زغال سنگ از آیین‌نامه ایمنی معادن مصوب ۱۳۹۱/۱۱/۳، موضوعات مربوط به ایمنی معادن زغال را در سه بخش زیر اولویت بندی شود و آن را در قالب «آیین‌نامه ایمنی معادن زغال سنگ» به تصویب وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی برساند:
۱-۱	ب- پیش‌بینی به‌کارگیری فناوری‌ها و تجهیزات نوین جهت ارتقاء و هوشمندسازی ایمنی معادن زغال سنگ همراه با درج آن در بخش‌های سه‌گانه بند «الف» این ماده	■				
۱-۱	پ- پیش‌بینی به‌کارگیری سامانه (سیستم)‌های هشداردهنده، ارتباطی، تهویه، نگهداری و مانورهای عملیاتی همراه با درج آن در بخش‌های سه‌گانه بند «الف» این ماده	■				
۱-۱	ت- تعیین ضوابط ایمنی متناسب با تنوع زمین‌شناختی معادن زغال سنگ و انحاء مختلف استخراج این معادن در نقاط مختلف جغرافیایی کشور	■			جهت رفع ابهام و حفظ ساختار یکپارچه برای آیین‌نامه ایمنی معادن زغال سنگ نیاز است تا عبارت «همراه با درج آنها در بخش‌های سه‌گانه بند «الف» این ماده به انتهای بند اضافه گردد	تعیین ضوابط ایمنی متناسب با تنوع زمین‌شناختی معادن زغال سنگ و انحاء مختلف استخراج این معادن در نقاط مختلف جغرافیایی کشور همراه با درج آنها در بخش‌های سه‌گانه بند «الف» این ماده
۱-۱	تبصره- وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان برنامه و بودجه کشور و سازمان نظام‌مهندسی معدن با رعایت قوانین حسب مورد موظفند، اصول و قواعد فنی از جمله مقررات، ضوابط، معیارها، راهنما و دستورالعمل‌های موردنیاز انجام عملیات معدنی زغال سنگ را متناسب با بخش‌بندی سه‌گانه مندرج در بند «الف» این ماده، اصلاح و ابلاغ نمایند.	■			جهت ایجاد تکلیف شفاف برای دستگاه‌های مربوطه لازم است که قبل از عبارت اصلاح و ابلاغ نماید، عبارت «تهیه» نماید درج شود	متناسب با بخش‌بندی سه‌گانه مندرج در بند «الف» این ماده، تهیه، اصلاح و ابلاغ نمایند.

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
ماده ۲-	به منظور تشویق بهره‌برداران معادن زغال‌سنگ جهت اجرای بندهای موضوع ماده (۱) این قانون، تسهیلات و معافیت‌های زیر در نظر گرفته می‌شود:	■				
۲-	الف- وزارت صنعت، معدن و تجارت مجاز است معافیت مندرج در تبصره (۵) ماده (۱۴) قانون معادن را برای کلیه بهره‌برداران معادن زغال‌سنگ تا سه سال پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به میزان صددرصد (۱۰۰٪)، از سال چهارم تا هشتم به میزان پنجاهدرصد (۵۰٪) و پس از آن تا سقف سی‌درصد (۳۰٪) در نظر گیرد.	■				
۲-	تبصره- با تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت و تأیید شورای عالی معادن از سال اول تا پایان سال سوم اجرای این قانون، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) به میزان افزایش سرمایه صندوق «بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی»، با رعایت مفاد تبصره (۴) ماده (۱۴) و ماده (۳۱) قانون معادن و در اجرای این مواد، سالانه از پرداخت بیست و پنج درصد (۲۵٪) حقوق دولتی معادن متعلق به خود و چهل درصد (۴۰٪) میزان سود مازاد بر ردیف مصوب در قانون بودجه سالانه معاف می‌گردد. افزایش سرمایه صندوق مزبور از این محل، منحصراً صرف پرداخت تسهیلات به معادن زغال‌سنگ در اجرای بند «ب» این ماده و ماده (۹) این قانون می‌شود.	■			پیش‌بینی منابع جهت افزایش سرمایه صندوق «بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی» می‌تواند تا حدی دغدغه تأمین مالی اجرای این قانون را مرتفع نماید	
۲-	ب- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است ضمن رعایت ماده (۳۱) قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۷ از محل اعتبارات صندوق «بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی»، با در نظر گرفتن شرایط معدن، «تسهیلات قرض‌الحسنه» جهت تأمین بندهای موضوع ماده (۱) این قانون با اولویت موضوعات مربوط به بند «الف» آن، به بهره‌برداران معادن زغال‌سنگ، اعطاء و بر هزینه‌کرد این تسهیلات، نظارت نماید. اساسنامه صندوق مزبور متناسب با حکم این بند و مطابق سازوکار ماده (۳۱) قانون معادن اصلاح می‌گردد.	■				
۲-	پ- بهره‌برداران معادن زغال‌سنگ در صورت سرمایه‌گذاری با تأیید شورای معادن استان در زمینه موضوعات مربوط به بخش (۱) بند «الف» ماده (۱) این قانون، از مالیات با نرخ صفر به میزان دو برابر، و در صورت سرمایه‌گذاری در زمینه موضوعات مربوط به بخش‌های (۲) و (۳) بند «الف» ماده یادشده، به میزان معادل سرمایه‌گذاری انجام‌شده، از مالیات با نرخ صفر بهره‌مند می‌شوند. تقلیل درآمدهای ناشی از اجرای این بند از محل تبصره (۴) ماده (۱۴) قانون معادن جبران می‌گردد.	■			هرچند که اعطای معافیت مالیاتی طبق برنامه هفتم ممنوع شده است اما در این بند، بار مالی ناشی از اعطای معافیت از محل تبصره (۴) ماده (۱۴) قانون معادن پوشش داده شده است.	
ماده ۳-	در صورت عدم تأمین بندهای موضوع ماده (۱) این قانون حسب مورد با بهره‌برداران متخلف به شرح ذیل برخورد می‌شود:	■				

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
۳-	<p>الف- بهره‌بردار مکلف است پس از تصویب آیین‌نامه ایمنی معادن زغال‌سنگ موضوع ماده (۱) این قانون، ظرف یک سال و شش ماه موضوعات بخش (۱) بند «الف» ماده مزبور را تأمین کند، چنانچه در مهلت تعیین‌شده یک یا چند مورد از موضوعات مزبور اجراء نشده و یا به‌صورت ناقص اجراء شده‌باشد، وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است به وی اخطار لازم را بدهد تا ظرف مهلت حداکثر دو ماه نسبت به تأمین یا رفع نقص موضوعات مزبور اقدام کند. این مهلت غیرقابل تمدید است. در صورت عدم‌اقدام از سوی بهره‌بردار، وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است نسبت به سلب صلاحیت وی اقدام و تا تعیین تکلیف معدن، از طریق سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و از محل اعتبارات داخلی وزارتخانه یا تبصره (۴) ماده (۱۴) قانون معادن اقدام لازم جهت نگهداری از معدن را به عمل آورد. پس از اعلام سلب صلاحیت از بهره‌بردار، دادستان موظف است بلافاصله نسبت به اجرای تصمیم مبنی بر عدم جواز ادامه فعالیت بهره‌بردار، اقدام نماید.</p> <p>وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و با تأیید شورای عالی معادن، متناسب با وضعیت معدن در خصوص ادامه فعالیت، بازسازی، مهروموم یا تعطیلی دائم معدن اقدام نماید. در صورت درخواست وزارت صنعت، معدن و تجارت یا وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بلافاصله با دستور دادستان محل و در نقاطی که دادسرا نباشد، رئیس دادگاه بخش، حسب مورد نسبت به اجرای تصمیم مقتضی اقدام می‌شود.</p>			■	<p>با مفاد متن موافقت وجود دارد اما به جهت هم خوانی دقیق‌تر با مفاد قانون کار و قانون معادن و همچنین بجهت مختصرسازی و تنقیح ماده پیشنهاد می‌شود متن به صورتی که در ستون مقابل آمده است بازنویسی شود.</p>	<p>در صورتی که بهره‌بردار یک سال و شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تکالیف خود مندرج در بند الف ماده (۲)، و سه سال و شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، به تکالیف خود در اجرای بند ب ماده (۲) عمل نکند، وزارت صمت مکلف است در صورت اخطار به وی و عدم تأمین نظر وزارت یادشده ظرف دو ماه، نسبت به سلب صلاحیت از بهره‌بردار اقدام و به‌منظور نگهداری معدن تا تعیین تکلیف معدن، از طریق سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و از محل اعتبارات داخلی وزارتخانه یا تبصره (۴) ماده (۱۴) قانون معادن اقدام نماید. پس از اعلام سلب صلاحیت از بهره‌بردار، دادستان موظف است بلافاصله نسبت به اجرای تصمیم مبنی بر عدم جواز ادامه فعالیت بهره‌بردار، اقدام نماید. وزارت صمت مکلف است با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و با تأیید شورای عالی معادن، در خصوص ادامه فعالیت، بازسازی، لاک و مهر یا تعطیلی دائم معدن متناسب با وضعیت معدن اقدام نماید. در صورت درخواست وزارت صمت یا وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بلافاصله با دستور دادستان محل و در نقاطی که دادسرا نباشد، رئیس دادگاه بخش، حسب مورد نسبت به اجرای تصمیم مقتضی اقدام می‌شود.</p>
۳-	<p>ب- بهره‌بردار مکلف است پس از تصویب آیین‌نامه ایمنی معادن زغال‌سنگ موضوع ماده (۱) این قانون، ظرف یک‌سال موضوعات مربوط به بخش (۲) بند «الف» ماده مزبور را تأمین کند، چنانچه در مهلت تعیین‌شده یک یا چند مورد از موضوعات مزبور اجراء نشده و یا به‌صورت ناقص اجراء شده‌باشد، به‌مدت سه سال از بهره‌بردار متخلف، جریمه‌ای متناسب با عدم اجرای تکالیف توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت اخذ می‌شود. میزان این جریمه در سال اول، دوم و سوم به‌ترتیب تا سقف پنج درصد (۵٪)، ده‌درصد (۱۰٪) و پانزده‌درصد (۱۵٪) از میزان استخراج کل سالانه آن معدن می‌باشد.</p>			■	<p>در مورد بخش پایانی این بند و ارجاع به بند الف ماده ۳، علاوه بر اشکالات موجود در آن سازوکار، در صورت پذیرفته‌شدن متن اصلاحی مرکز در خصوص بند الف، این نحوه ارجاع نیز محل اشکال است. چرا که در بند الف ماده ۳ در مورد تخطی از اجرای موضوعات مربوط به بخش ۱ بند الف ماده ۱ این قانون، جریمه‌ها تعیین شده است و نمی‌توان شرایط</p>	<p>یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون در صورت عدم رعایت مواد ذیل بخش ۲ بند الف ماده (۱)، جریمه‌های موضوع این بند به مدت سه سال، تا زمان رعایت‌شدن مواد مذکور، بر بهره‌بردار معدن اعمال می‌شود. مقدار این جریمه متناسب با عدم اجرای تکالیف، در سال اول، دوم و سوم به ترتیب تا سقف ۵ درصد، ۱۰ درصد و ۱۵ درصد از میزان استخراج</p>

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
	در پایان سال سوم چنانچه بهره‌بردار همچنان موضوعات بخش (۲) بند «الف» ماده (۱) این قانون را به صورت کامل تأمین نکرده باشد مطابق سازوکار پیش-بینی شده در بند «الف» این ماده اقدام می‌شود.				عدم اجرای کامل موارد مندرج در بخش ۲ بند الف ماده (۱) را به آن ارجاع داد.	<u>کل سالانه آن معدن خواهد بود.</u>
۳-	تبصره- در زمان تعطیلی معدن ناشی از سازوکارهای پیش‌بینی شده در بندهای «الف» و «ب» این ماده، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است، بیمه بیکاری کارگرانی که در فهرست بیمه کارگاه مربوطه قرار داشته‌اند را متناسب با سابقه بر اساس قوانین و مقررات مربوط پرداخت نماید.	■			از آنجایی که مقصر اصلی در خصوص تعطیلی معدن کارفرما است، بهتر است بیمه بیکاری از محل جریمه‌های اخذ شده از کارفرما پرداخت شود تا از اعمال فشار مضاعف به صندوق‌های بیمه‌ای جلوگیری شود.	
۳-	پ- بهره‌بردار مکلف است پس از تصویب آیین‌نامه ایمنی معادن زغال‌سنگ موضوع ماده (۱) این قانون، ظرف سه سال موضوعات بخش (۳) بند «الف» ماده مزبور را تأمین کند، در صورت عدم اقدام، پس از اتمام مهلت مزبور جریمه‌هایی به شکل پلکانی از بهره‌بردار معدن توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت اخذ می‌شود. مقدار این جریمه متناسب با عدم اجرای تکالیف، در سال اول تا سقف ده درصد (۱۰٪) از میزان استخراج کل سالانه آن معدن می‌باشد. به ازای هر سال به میزان پنج درصد به ضریب تعیین شده از استخراج سالانه جهت تعیین سقف جریمه سالانه افزوده می‌گردد.	■			مدت‌زمان در نظر گرفته شده جهت اجرای تکالیف قانونی مربوط به موارد ایمنی و همچنین مقدار جریمه و پلکان تعیین شده، متناسب می‌باشد.	
۳-	تبصره ۱- جریمه‌های پیش‌بینی شده در بندهای «ب» و «پ» این ماده، صرفاً جایگزین خسارات مذکور در ماده (۲۰) قانون معادن، از محل عدم اجرای آیین-نامه ایمنی معادن شده و دریافت خسارات بابت سایر موارد مشخص شده در ماده مزبور و آیین‌نامه اجرائی آن قانون، به قوت خود باقی است.	■				
۳-	تبصره ۲- حساسی با عنوان «حساب ایمنی معادن زغال‌سنگ» نزد خزانه داری کل کشور ظرف شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، تأسیس می‌گردد. منابع این حساب از محل جرائم دریافتی مقرر در بند «ب» و «پ» این ماده تأمین می‌شود و پس از گردش خزانه از طریق حساب وزارت صنعت، معدن و تجارت، صد درصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته، تلقی می‌شود و صرف اعطای تسهیلات مالی به منظور اجرای طرح‌های ایمنی معادن زغال‌سنگ با اولویت موضوعات بخش (۱) بند «الف» ماده (۱) می‌گردد.	■				
ماده ۴-	وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است به منظور تجمیع کلیه داده‌های مرتبط با گزارش‌های ایمنی و بازرسی، ایجاد پیشخوان (داشبورد) مدیریتی، رصد و پایش وضعیت هر کدام از معادن در دوره‌های مختلف زمانی، جریمه‌های متعلقه، پرداختی‌ها و موارد مشابه، ظرف نه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، سامانه برخط بین دستگاهی با	■			به منظور دسته‌بندی صحیح مواد قانونی و ایجاد شفافیت و جامعیت در مفاد قانون لازم است که این ماده به صورت کلی به بحث اصلاح ساختاری موضوع نظارت در معادن زغال‌سنگ اختصاص یابد و مفاد	به منظور ایجاد فرماندهی واحد و تجمیع کارآمد منابع، سرمایه انسانی، تجهیزات و امکانات در ساختار کلی نظارت بر ایمنی معادن زغال‌سنگ: الف- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
	عنوان «سامانه جامع ایمنی معادن زغال‌سنگ» را از محل منابع تبصره (۴) ماده (۱۴) قانون معادن ایجاد نماید.				قانونی مرتبط در خصوص مسئولین ایمنی معادن، مسئولین فنی معادن و طرح تهویه نیز به‌عنوان بخش‌های ب، پ، ت به این ماده الحاق شود. بنابراین یک بخش به‌عنوان مفاد اصل جایگزین می‌گردد و مفاد ماده ۴ فعلی به‌عنوان بخش الف این ماده قرار می‌گیرد.	به‌منظور تجمیع کلیه داده‌های مرتبط با گزارش‌های ایمنی و بازرسی، ایجاد پیشخوان (داشبورد) مدیریتی، رصد و پایش وضعیت هر کدام از معادن در دوره‌های مختلف زمانی، جریمه‌های متعلقه، پرداختی‌ها و موارد مشابه، ظرف نه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، سامانه برخط بین دستگاهی با عنوان «سامانه جامع ایمنی معادن زغال‌سنگ» را از محل منابع تبصره (۴) ماده (۱۴) قانون معادن ایجاد نماید.
	الحاقی				موضوع این بند الحاقی مسئولین ایمنی است. لازم است که در این قانون حتماً در مورد ضوابط و حدود صلاحیت مسئولین ایمنی معادن قاعده‌گذاری اتفاق بیفتد، چرا که نبود قاعده‌گذاری روشن و الزام‌آور در این خصوص زمینه شکل‌گیری حوادث معدنی و فرار مسئولین مستقیم این موضوع از تکالیف خود را ایجاد نموده است.	ب- ضوابط و حدود صلاحیت اشخاص حقیقی یا حقوقی که مسئولیت ایمنی معادن زغال‌سنگ را بر عهده دارند، منطبق با مفاد قانون کار و قانون نظام‌مهندسی معدن، از طریق وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با هماهنگی وزارت صمت در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین و ابلاغ می‌شود به‌نحوی که برای اشخاص حقیقی متناسب با شرایط معدن، دارای حداقل ۵ تا ۱۰ سال سابقه کار در زمینه معدنکاری زغال‌سنگ باشد.
	الحاقی				موضوع این بند الحاقی مسئولین فنی است. عدم رعایت استانداردها و ضوابط و مقررات از سوی مسئول فنی معادن زغال‌سنگ در مواردی زمینه بروز حوادث را فراهم نموده است. از این رو ضروری است که در این قانون در خصوص تخطی از رعایت این موارد قاعده‌گذاری مشخص و شفاف صورت پذیرد.	پ- اشخاص حقیقی یا حقوقی صاحب صلاحیت مورد تأیید سازمان نظام‌مهندسی معدن که مسئولیت فنی را برعهده دارند، ملزم به رعایت و نظارت بر اجرای کلیه استانداردها، ضوابط و مقررات موجود در زمینه طرح‌های معادن زغال‌سنگ اعم از طرح‌های اکتشافی، بهره‌برداری و عملیاتی این معادن می‌باشند و در این زمینه مسئول شناخته می‌شوند. اشخاص متخلف علاوه بر لغو پروانه اشتغال به کار، متناسب با شدت و نتایج زیان‌بار تخلف در مرجع قضایی، به

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
						مجازات تعزیری مطابق با ماده (۲۰) قانون مجازات اسلامی برای اشخاص حقوقی و مجازات‌های تعزیری درجه ۴ تا ۶ برای اشخاص حقیقی بر اساس ماده (۱۹) قانون مذکور محکوم می‌گردند.
	الحاقی				موضوع این بند الحاقی مبحث تهویه است. عدم بروز رسانی یا اهمال در به‌روزرسانی طرح تهویه معادن زغال‌سنگ یکی از زمینه‌های شکل‌گیری حوادث ناگوار معدنی بوده است. لازم است که در این قانون الزامات مشخص در این خصوص تعیین گردد.	ت- ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، به‌روزرسانی کلیه طرح‌های معادن زغال‌سنگ اعم از طرح‌های اکتشافی، بهره‌برداری و عملیاتی در دوره‌های زمانی مشخص با سازوکاری که در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص می‌گردد الزامی می‌شود و وزارت صمت مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این بند را بر عهده دارد.
ماده ۵-	کلیه اشخاص حقیقی یا حقوقی صاحب صلاحیت مورد تأیید سازمان نظام‌مهندسی معدن، مسئول رعایت و نظارت بر اجرای تمامی ضوابط فنی (استانداردها) و ضوابط و مقررات موجود در زمینه تدوین طرح‌های معادن زغال‌سنگ اعم از طرح‌های اکتشافی، بهره‌برداری و عملیاتی این معادن می‌باشند. مستنکف از اجرای حکم این بند، علاوه بر لغو پروانه اشتغال به کار، متناسب با شدت و نتایج زیان‌بار تخلف، به مجازات تعزیری موضوع ماده (۲۰) قانون مجازات اسلامی برای اشخاص حقوقی و یکی از مجازات‌های تعزیری درجه ۴ تا ۶ برای اشخاص حقیقی موضوع ماده (۱۹) قانون مذکور محکوم می‌گردد.			■	به‌منظور دست‌بندی صحیح مواد قانونی و ایجاد شفافیت در مفاد قانون لازم است که این ماده در ذیل ماده ۴ و به‌عنوان بند ث آن قرار گیرد.	
ماده ۶-	وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است پایگاه‌های ایمنی، امداد و نجات معادن زغال‌سنگ را متناسب با پراکندگی این معادن در کشور از محل منابع داخلی خود یا تبصره (۴) ماده (۱۴) قانون معدن ظرف سه سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون ایجاد نماید.			■		
ماده ۷-	سازمان ملی استاندارد ایران موظف است ظرف چهار سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به تدوین دستورالعمل ضوابط فنی (استانداردهای) ملی اجباری کلیه تجهیزات، ماشین‌آلات معدنی، ابزارآلات و وسائل حفاظت فردی مورد استفاده در معادن زغال‌سنگ و تأمین ابزارهای لازم برای آزمون ضوابط فنی (تست استاندارد) دستگاه‌ها و تجهیزات مورد استفاده در این معادن اقدام نماید. تا زمان تدوین این دستورالعمل، سازمان ملی استاندارد ایران مکلف است ضوابط فنی (استاندارد) بین‌المللی مورد تأیید خود را، به‌عنوان مبنای ارزیابی، بازرسی و نظارت (کنترل) کیفی، تعیین و اعلام نماید.			■	لازم است قبل از عبارت «به‌عنوان مبنای ارزیابی، بازرسی و نظارت»، عبارت «با رعایت موازین شرعی» اضافه گردد.	

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
ماده ۸-	دولت مجاز است نسبت به برخورداری کارگران معادن زغال‌سنگ زیرزمینی از ضریب ۲ سنواتی و مستثنی شدن آنها از شمول ماده (۶۱) قانون کار اقدام کند.			■	این بند حاوی چند اشکال مهم است: اولاً زمان‌بندی انجام این تغییر مشخص نشده است ثانیاً بین کارگران شاغل و مرتبط با بخش‌های یک معدن زغال‌سنگ در خصوص برخورداری از ضریب ۲ سنواتی تفکیک نشده است، در حالیکه قاعدتاً از این امتیاز کارگران شاغل در کارگاه زیرزمینی باید برخوردار شوند و نه نیروهای ستادی. ثالثاً نیاز است برخی مفاد قانونی جهت تحقق این امر اصلاح شود. به همین دلیل قانون «اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱ مصوب ۱۳۸۰، ۰۷، ۱۴» می‌بایست اصلاح گردد. رابعاً اختیار دادن به دولت، به منظور اجرا یا عدم اجرای قانون، معایر اصول قانون‌نویسی است.	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
ماده ۹-	به‌منظور اصلاح و ارتقای شیوه‌های بهره‌برداری از معادن زغال‌سنگ، افزایش کیفیت زغال‌سنگ فرآوری شده (کنسانتره زغال‌سنگ) تولید شده در کشور، اکتشاف و نظام قیمت‌گذاری این ماده معدنی، وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است ظرف نه‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، «سند توسعه اقتصادی و بهره‌برداری از معادن زغال‌سنگ کک شو و حرارتی» را با رعایت مفاد قانونی زیر تدوین و به تصویب هیأت وزیران برساند. منابع لازم جهت اجرای حکم این بند، طبق سازوکاری که در سند مزبور تعیین می‌شود، از منابع داخلی وزارت صنعت، معدن و تجارت، منابع صندوق «بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی» و تبصره (۴) ماده (۱۴) و ماده (۳۱) قانون معادن تأمین می‌گردد:			■		
۹-	الف- نواقص داده‌های پایه اکتشافی مربوط به معادن زغال‌سنگ را ظرف مدت دو سال مرتفع نماید و داده‌های کامل را به‌صورت برخط در اختیار عموم قرار دهد.			■		
۹-	ب- ظرف دو سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، با توجه به شرایط و ملزومات فنی و زمین‌شناختی معادن زغال‌سنگ کشور، نسبت به دسته‌بندی معادن زغال‌سنگ در سه سطح ماشینی‌سازی (مکانیزاسیون) کامل و نیمه ماشینی‌سازی (نیمه مکانیزه) و			■	لازم است عبارت «به انتخاب وزیر صمت و با رعایت شرط وثاقت و امانت» بعد از عبارت «با حضور افراد خبره و مجرب» اضافه گردد.	

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
	غیر ماشینی (غیر مکانیزه) از طریق تشکیل «کارگروه امکان‌سنجی فنی و اقتصادی ماشینی‌سازی (مکانیزاسیون) معادن زغال‌سنگ» با حضور افراد خبره و مجرب مبادرت ورزد.					
۹-	پ- معادنی که ملزم به ماشینی‌سازی (مکانیزاسیون) کامل و نیمه ماشینی‌سازی (نیمه مکانیزاسیون) هستند در صورت سرمایه‌گذاری در زمینه ماشینی‌سازی و نیمه ماشینی‌سازی، به تناسب میزان سرمایه‌گذاری از اعتبار مالیاتی و تسهیلات قرض‌الحسنه صندوق بهره‌مند می‌شوند.			■	با توجه به اینکه در این ماده صرفاً چارچوب سندی که لازم است دولت در این زمینه تهیه نماید مشخص نماید، بنابراین لازم نیست که میزان اعتبار مالیاتی و تسهیلات قرض‌الحسنه دقیقاً مشخص شود، بلکه تصمیم در این خصوص به متولی اجرایی واگذار شده است.	معادنی که ملزم به ماشینی‌سازی (مکانیزاسیون) کامل و نیمه ماشینی‌سازی (نیمه مکانیزاسیون) هستند در صورت سرمایه‌گذاری در زمینه ماشینی‌سازی و نیمه ماشینی‌سازی، تا سقف میزان سرمایه‌گذاری از اعتبار مالیاتی و تسهیلات قرض‌الحسنه صندوق بهره‌مند می‌شوند.
۹-	ت- در راستای حمایت از زنجیره زغال‌سنگ، درخواست‌های ثبت‌سفارش، تخصیص ارز، تأمین ارز و ترخیص اقلام وارداتی مرتبط با این بخش توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت، بانک مرکزی و گمرک جمهوری اسلامی در اولویت کامل قرار می‌گیرد. همچنین با رعایت جزء (۲) بند «د» ماده (۴۸) قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران، معافیت واردات ماشین‌آلات، تجهیزات، لوازم یدکی و قطعات مصرفی مختص به معادن زغال‌سنگ که در فهرست وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام می‌گردد از پرداخت تمامی حقوق و عوارض گمرکی، با أخذ تعهد به استفاده در همان معادن، مجاز است. فهرست این اقلام هر ساله توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت، تعیین و اعلام می‌شود به نحوی که مشمول اقلام مشترک مورد استفاده در سایر معادن نشود و تدابیر لازم به منظور رصد این اقلام، جهت به‌کارگیری در معادن زغال‌سنگ اتخاذ گردد.			■		
۹-	ث- به‌منظور توسعه و ارتقای واحدهای زغال‌شویی کشور، انتقال فناوری‌های جدید در این حوزه و افزایش کیفیت کنسانتره زغال‌سنگ تولیدی در جهت کاهش خاکستر، گوگرد و رطوبت، در صورت سرمایه‌گذاری در موارد فوق‌الذکر و تا سقف سرمایه‌گذاری انجام شده، واحدهای موضوع این بند از اعتبار مالیاتی و تسهیلات صندوق بهره‌مند می‌شوند.			■		به‌منظور توسعه و ارتقای واحدهای زغال‌شویی کشور، انتقال فناوری‌های جدید در این حوزه و افزایش کیفیت کنسانتره زغال‌سنگ تولیدی در جهت کاهش خاکستر، گوگرد و رطوبت، در صورت سرمایه‌گذاری در موارد فوق‌الذکر و تا سقف سرمایه‌گذاری انجام شده، واحدهای موضوع این بند از اعتبار مالیاتی و تسهیلات صندوق بهره‌مند می‌شوند.

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
۹-	ج-به منظور کاهش بسترهای بروز حوادث ایمنی و امکان اعمال سیاست‌های ایمنی در معادن زغال سنگ و همچنین صرفه اقتصادی بهره‌برداری از معدن، نسبت به تعیین حداقل‌های مربوط به ذخیره در تناسب با شاخصه‌های زمین شناختی مؤثر از جمله شیب، ضخامت، عمق لایه و منطقه جغرافیایی اقدام می‌نماید و اعطای پروانه بهره‌برداری جدید مربوط به معدن زیرزمینی زغال سنگ فاقد شاخصه‌های حداقلی را متوقف نماید.	■			با توجه به مسئله معادن کوچک مقیاس زغال سنگ در ایران ضروری است که حداقلی در این خصوص مشخص شود. در اینجا تعیین این میزان به خود وزارت صمت سپرده شده است.	
۹-	چ-در راستای توسعه بخش زغال سنگ؛ وزارت صنعت، معدن و تجارت، مجاز است مجوزهای مربوط به معادن زغال سنگ و محدوده‌های معدنی زغال سنگ را که در اختیار خود دارد مستقیماً و صرفاً به اشخاص حقوقی دارای اهلیت و صلاحیت واگذار نماید.	■			با این بند زمینه یکپارچگی در بهره‌برداری از معادن زغال سنگ و حل معضل تعدد بهره برداران معادن زغال سنگ در مقیاس های خرد و متوسط و همچنین مسئله جدایی تولیدکننده و مصرف کننده زغال سنگ که عمدتاً ناشی از خصوصی سازی ها بوده است، فراهم شود.	
۹-	ح-در راستای کاهش ناترازی انرژی واحدهای فولادی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، موظف است نسبت به تهیه برنامه استفاده از گاز سنتز شده زغال سنگ در واحدهای احیای مستقیم سنگ آهن و سایر روشهای نوین به کارگیری زغال سنگ در فرآیند تولید زنجیره فولاد کشور اقدام نماید.	■				
۹-	خ-با مشارکت و نظرخواهی از ذی‌نفعان حوزه زغال سنگ، در اجرای بند «ث» ماده (۴۸) قانون برنامه هفتم پیشرفت کشور، نظام قیمت گذاری زغال سنگ کک شو داخلی به نحوی اصلاح می‌شود که با توجه به هزینه‌های تولید مناطق مختلف کشور، بهره‌برداری از معادن زغال سنگ در تمامی مناطق دارای ذخایر زغال سنگ کشور دارای صرفه اقتصادی گردد.	■				
۹-	د-قیمت کنسانتره و کک زغال سنگ داخلی به نحوی تنظیم می‌شود که تناسب آن با بهای تمام شده کنسانتره و کک زغال سنگ وارداتی حفظ شود. در این خصوص مؤلفه‌های مختلف کیفی، بهای تمام شده زغال سنگ تولید داخل و همچنین فولاد تولید شده با استفاده از روش کوره بلند لحاظ می‌گردد.	■				
۹-	ذ-به منظور مدیریت تولید در داخل کشور و واردات زغال سنگ و کک، «کارگروه فنی ارزیابی کک و کنسانتره زغال سنگ» با حضور نمایندگان از تولیدکنندگان و مصرف کنندگان کک و زغال سنگ و دستگاه‌های متولی تشکیل می‌گردد. این کارگروه موظف است ظرف یک سال:			■	میزان مورد نیاز واردات کک و زغال سنگ همواره یکی از مسائل چالش برانگیز در این حوزه بوده است که با تشکیل کارگروه مزبور می شود امیدوار بود که زمینه برخورد اصولی با این موضوع میسر شود.	

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
					همچنین لازم است عبارت «به انتخاب وزیر صنعت، معدن و تجارت و با رعایت شرط وثاقت و امانت» بعد از عبارت «با حضور نمایندگان از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان کک و زغال‌سنگ و دستگاه‌های متولی» اضافه گردد.	
۹-	۱- میزان زغال‌سنگ کک شو مورد نیاز جهت رفع نیاز داخل کشور و مقدار مجاز واردات زغال‌سنگ مورد نیاز واحدهای تولید فولاد به‌روش کوره بلند را تعیین و برنامه چهار ساله جهت رفع ناترازی در میزان تولید و مصرف زغال‌سنگ کک شو کشور را تدوین نماید. پنج‌سال پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون هر سال به میزان ده‌واحد درصد به حقوق و عوارض گمرکی در خصوص مقادیر مازاد بر حد مجاز تعیین شده جهت واردات زغال‌سنگ، افزوده گردد.	■				
۹-	۲- میزان کک مورد نیاز جهت مصرف در واحدهای کوره بلند داخل کشور، میزان مجاز واردات کک زغال‌سنگ در هر سال، میزان ظرفیت لازم جهت توسعه واحدهای کک سازی به روش‌های مختلف و برنامه توسعه مرتبط را ظرف مدت چهار سال تعیین نماید. پنج سال پس از اجرائی شدن این قانون هر سال به میزان سی واحد درصد به حقوق و عوارض گمرکی مربوط به مقادیر مازاد بر حد مجاز تعیین شده جهت واردات کک زغال‌سنگ، افزوده گردد.	■				
۹-	ر- به‌منظور بهره‌برداری از ذخایر زغال‌سنگ حرارتی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، موظف است برنامه عملیاتی توسعه پنج‌ساله معادن دارای این ذخایر در نقاط مختلف کشور را تدوین و اجرایی نماید.	■				
۹-	ز- به‌منظور تنوع‌بخشی به سبد انرژی کشور و کاهش ناترازی برق و گاز، وزارت نیرو موظف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت برنامه ده‌ساله توسعه نیروگاه‌های زغال‌سنگ سوز و نیروگاه‌های تولید برق واحدهای کک‌سازی را با رعایت ملاحظات زیست‌محیطی تهیه نماید.	■			با توجه به ضرورت تنوع بخشی و افزایش تولید برق در کشور لازم است تا به تولید برق از منبع زغال‌سنگ در دو حوزه زغال‌سنگ حرارتی و واحدهای کک سازی توجه ویژه اتفاق بیفتد.	
ماده ۱۰-	احکام این قانون صرفاً راجع به معادن زغال‌سنگ قابل اجراء است و در موارد سکوت، تابع قانون معادن و قانون کار می‌باشد.	■			از آنجا که قانون کار مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام است ارجاع به این قانون، مجدداً توسط شورای نگهبان مغایر با موازین شرعی تلقی خواهد شد.	

شماره ماده	حکم طرح مصوب کمیسیون	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
ماده ۱۱-	<p>آیین‌نامه اجرائی این قانون مشتمل بر موارد ذیل توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با هماهنگی سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط ظرف سه ماه تهیه می‌شود و به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد:</p> <p>۱- سازوکار اعطای تسهیلات قرض‌الحسنه به بهره‌برداران معادن زغال‌سنگ موضوع بند «ب» ماده (۲) و تبصره (۲) بند «پ» ماده (۳) این قانون</p> <p>۲- سازوکار اخذ جریمه از بهره‌برداران متخلف معادن زغال‌سنگ موضوع بندهای «ب» و «پ» ماده (۳) این قانون</p> <p>۳- ضوابط و حدود صلاحیت اشخاص حقیقی یا حقوقی دارای مسئولیت ایمنی معادن زغال‌سنگ با هماهنگی و تأیید وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی</p> <p>۴- به‌روزرسانی کلیه طرح‌های معادن زغال‌سنگ اعم از طرح‌های اکتشافی، بهره‌برداری و عملیاتی در دوره‌های زمانی مشخص</p> <p>۵- سازوکار ساخت، تجهیز، نگهداری و بهره‌برداری پایگاه‌های ایمنی، امداد و نجات معادن زغال‌سنگ</p> <p>۶- شرایط احراز اهلیت و صلاحیت فنی و مالی اشخاص حقوقی بند «ج» ماده (۹) این قانون</p>		■		<p>به جهت رعایت شفافیت در قانون‌نویسی شایسته است تا در هر کدام از مواد این قانون که نیاز به تدوین آیین‌نامه اجرایی دارد در همان ماده این موضوع تصریح شود.</p> <p>در این بند ۳ و بند ۴ این ماده لازم است به صورت دقیق چارچوب قاعده‌گذاری در این قانون مشخص شود و صرفاً جزئیات اجرایی به آیین‌نامه واگذار شود و الا معایر با اصل ۸۵ قانون اساسی است. بند پیشنهادی در این خصوص در ماده الحاقی مربوط به ماده ۴ درج شده است.</p>	متن اصلاحی مرکز پژوهش‌های مجلس ناظر بر طرح مصوب کمیسیون
ماده ۱۲-	<p>وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلفند هر شش‌ماه یک‌بار گزارشی از وضعیت اجرای این قانون، انجام تکالیف مشخص شده در آن و مؤلفه‌های مختلف مرتبط با بهره‌برداری، شرایط ایمنی و بازرسی معادن زغال‌سنگ را به کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی ارائه دهند.</p>			■		

گزیده سیاستی مدیریتی (پیامک منتخب)

پیشنهاد می‌شود کلیات «طرح توسعه بهره‌برداری و ارتقای ایمنی معادن زغال‌سنگ» مورد تصویب قرار گیرد. جزئیات آن مشروط به رفع ابهام و اصلاح برخی از مواد وفق جدول تفصیلی این گزارش، مورد تأیید است.